

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Теорія держави та права»

Галузь знань			281 «Публічне управління та адміністрування»		Освітній рівень		бакалавр	
Спеціальність			281 «Публічне управління та адміністрування»		Семестр		2а, 2б	
Освітньо-професійна програма			Публічне управління та адміністрування		Тип дисципліни		обов'язкова	
Факультет			Економіки і менеджменту		Кафедра		Менеджмент	
Обсяг:	Кредитів ECTS	Годин	Лекцій	Семінарських занять	За видами занять:			
					І практичних занять	Лабораторних занять	Самостійна підготовка	Буд контролю
	5	150	36	-	36	-	78	Залік

ВИКЛАДАЧІ

Кандидат юридичних наук, доцент кафедри менеджменту ДДМА. Досвід роботи - більше 20 років.
 Автор понад 20 наукових та навчально-методичних праць.
 Провідний лектор з дисциплін: «Правознавство», «Конституційне право», «Основи адміністративного права», «Договірне право», «Трудове право», «Виборче право»

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Взаємозв'язок у структурно-логічній схемі

Освітні компоненти, які передують вивченню	«Історія України та української культури», «Теоретичні моделі соціально-економічних процесів»
Освітні компоненти для яких є базовою	«Публічне управління», «Теорія державного управління»

Компетенції відповідно до освітньо-професійної програми	
Soft- skills / Загальні компетентності (ЗК)	Hard-skills / Спеціальні (фахові)
<p>ЗК 1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 2. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК 3. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК 5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>ЗК 6. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК 7. Здатність планувати та управляти часом.</p> <p>ЗК 8. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК 9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК 11. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК 12. Навички міжособистісної взаємодії.</p> <p>ЗК 13. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності).</p>	<p>СК 1. Здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів.</p> <p>СК 2. Здатність забезпечувати належний рівень вироблення та використання управлінських продуктів, послуг чи процесів.</p> <p>СК 3. Здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки.</p> <p>СК 5. Здатність використовувати систему електронного документообігу.</p> <p>СК 7. Здатність розробляти тактичні та оперативні плани управлінської діяльності.</p> <p>СК 9. Здатність впроваджувати інноваційні технології.</p> <p>СК 10. Здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування.</p> <p>СК 11. Здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування.</p>
Результати навчання відповідно до освітньо-професійної (програмні результати навчання – ПРН)	
<p>ПРН 1. Використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства.</p> <p>ПРН 2. Застосовувати норми та правила професійного спілкування українською мовою.</p> <p>ПРН 4. Знати структуру та особливості функціонування сфери публічного управління та адміністрування.</p> <p>ПРН 5. Знати стандарти, принципи та норми діяльності у сфері публічного управління та адміністрування.</p> <p>ПРН 11 Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції.</p>	
ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ	
Анотація	Теорія держави і права є дисципліною обов'язкової складової навчального плану, циклу дисциплін, які формують професійні компетентності. Вона досліджує основні властивості держави та права як складних соціальних явищ, процеси їх виникнення, становлення та перспективи розвитку, розробляє методологію їх наукового осмислення, формує державну і правову картину світу. Змістом теорії держави та права є теоретичні юридичні наукові знання щодо базових характеристик різних держав та правових систем, методів їх пізнання у вигляді різноманітних теорій, понять та інших теоретичних конструкцій, які стають теоретичною та методологічною основою для дослідження державних і правових явищ іншими юридичними науками.
Мета	Оволодіння студентами системою загальнотеоретичних сучасних знань про основні закономірності виникнення, розвитку і функціонування держави і права, а також формування у студентів професійної правової культури, орієнтованої на загальнолюдські ідеали і цінності та методологічних, базових основ наукового розуміння держави і права, державно - правових явищ, розвитку правового мислення.
Формат	Лекції (очний, дистанційний формат), практичні заняття (очний, дистанційний формат), консультації (очний, дистанційний формат), підсумковий контроль – залік (очний, дистанційний формат).

<p>«Правила гри»</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Курс передбачає роботу в колективі. • Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики. <p>Політика щодо дедлайнів та перескладання</p> <ul style="list-style-type: none"> • Освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу. • Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті коротко, їх поглиблена проробка за рекомендованою літературою. • Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. • Якщо студент відсутній з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача. • Студент, який спізнився, вважається таким, що пропустив заняття з неповажної причини з виставленням 0 балів за заняття, і при цьому має право бути присутнім на занятті. • За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни студент видаляється з заняття, за заняття отримує 0 балів. <p>Політика академічної доброчесності</p> <ul style="list-style-type: none"> • Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет ресурсів та інших джерел інформації студент повинен вказати джерело, використане в ході виконання завдання. У разі виявлення факту плагіату студент отримує за завдання 0 балів.
-----------------------------	--

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Лекція 1	Тема 1. Теорія держави	Практичне заняття 1	Тема 1 Держава і політична система суспільства	Самостійна робота	<p>Питання до самостійного опрацювання</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. «Форма державного правління в теорії та практиці українського державотворення». 2. «Парламентарна форма державного правління: особливості та видові ознаки». 3. «Актуальні питання бікамералізму (двопалатної структури парламенту) в класичній європейській державно-правовій теорії». 4. «Системно-структурні зв'язки політичної системи суспільства та політичної функції держави». 5. «Проблема визначення функцій держави в консервативно-правовій теорії». 6. «Правові аспекти реалізації оборонної функції сучасної держави». 7. «Інформаційна функція держави: теоретико-правова характеристика». 8. «Економічні функції держави в умовах сучасної економіки». 9. «Система суб'єктів правотворчого забезпечення реалізації культурної функції держави». 10. «Повноваження президента змішаної республіки та доктрина «прихованих» президентських повноважень». 11. «Співвідношення понять «правове регулювання» і «правовий вплив»: питання теорії та практики». 12. «Правове регулювання внесення змін до Конституції України». 13. «Правова ідеологія як складовий елемент механізму
Лекція 2	Тема 2 Соціальна природа та причини виникнення держави	Практичне заняття 2	Тема 2 Основні теорії походження держави		
Лекція 3	Тема 3 Поняття держави та державної влади	Практичне заняття 3	Тема 3 Ознаки та сутність держави		
Лекція 4	Тема 4 Теоретико-методологічні засади права	Практичне заняття 4	Тема 4 Система права та система законодавства		
Лекція 5	Тема 5 Форма державного правління та устрою	Практичне заняття 5	Тема 5 Форма держави: поняття та структура		
Лекція 6	Тема 6 Механізм та апарат держави	Практичне заняття 6	Тема 6 Поняття апарату держави та його ознаки		
Лекція 7	Тема 7 . Загальне вчення про демократію.	Практичне заняття 7	Тема 7 . Форми та інститути демократії. О		
Лекція 8	Тема 8 Вплив права на суспільні відносини	Практичне заняття 8	Тема 8 Застосування права як особлива форма їх реалізації. Правові відносини.		
Лекція 9	Тема 9 Держава та правовий статус людини, особи і громадянина	Практичне заняття 9	Тема 9 Співвідношення прав людини та громадянин		
Лекція 10	Тема 10 Правова система держави і система права.	Практичне заняття 10	Тема 10. Система законодавства. Систематизація нормативно-правових актів.		
Лекція 11	Тема 11 Норми права в системі соціальних норм регулювання	Практичне заняття 11	Тема 11 Норми права в системі соціальних норм регулювання		
Лекція 12	Тема 12 Нормативно-правовий акт: поняття, види.	Практичне заняття 12	Основні структурні елементи нормативно-правових актів. Відмінності між нормативним актом та іншими правовими актами.		
Лекція 13	Тема 13 Правотворчість і законотворчість	Практичне заняття 13	Форми участі держави в правотворчості. Види правотворчості громадянського суспільства.		

			Поняття і стадії правотворчого процесу. Законодавчий процес, його особливості.	
Лекція 14	Тема 14 Поняття та сутність правовідносин	Практичне заняття 14	Передумови виникнення і функціонування правовідносин	
Лекція 15	Тема 15 Поняття, механізми та форми реалізації права.	Практичне заняття 15	Засоби забезпечення належної реалізації права. Правозастосування як особлива форма реалізації права.	
Лекція 16	Тема 16 Тлумачення норм права.	Практичне заняття 16	Тлумачення правових норм: поняття, суть та необхідність.	
Лекція 17	Тема 17 Законність і правопорядок	Практичне заняття 17	Сутність правопорядку, його характерні риси. Поняття, принципи та функції правопорядку.	
Лекція 18	Тема 18 Правосвідомість і правова культура.	Практичне заняття 18	Правосвідомість як особлива форма суспільної свідомості. Роль правової культури у формуванні громадянського суспільства та правової держави в Україні.	

- державно-правового регулювання»
- «Теоретико-методологічні засади формування та розвитку правової системи».
  - «Сім'я релігійного і традиційного права».
  - «Правова система України: історія, стан та перспективи».
  - «Правова система України в генезисній структурі правових систем: поняття і основні ознаки».
  - «Англосаксонська правова сім'я, її особливості».
  - «Судовий прецедент у праві Європейського Союзу».
  - «Проблема ідентичності національних правових систем в умовах глобалізації: теоретико-методологічний аспект».
  - «Правова система України в сучасних умовах».
  - «Взаємодія міжнародного, європейського та національного права».
  - Правові системи сучасності.

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Комп'ютери с програмним забезпеченням для виконання практичних робіт: Googledocs, Googleanalytics, GoogleTrends, Google Ads, GoogleCharts, HohliBuilder , Vizualize-онлайн сервіси для створення інфографіки; Microsoft PowerPoint – візуалізація даних; Microsoft Power BI – аналітика та візуалізація даних.

Мультимедійний проектор, маркерна дошка і екран; Система дистанційного навчання і контролю Moodle – <http://moodle-new.dgma.donetsk.ua/enrol/index.php?id=780>

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Основна література	<p>Основна література</p> <ol style="list-style-type: none"> Тополевський Р. Б., Федіна Н. В. Теорія держави і права: навч. посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2020. 268 с. Теорія держави та права : навч. посіб. / [С. В. Білозьоров, В. П. Власенко, О. Б. Горова, А. М. Завальний, Н. В. Заяць та ін.]; за заг. ред. С. Д. Гусарєва, О. Д. Тихомирова. – К. : НАВС, Освіта України, 2017. – 320 с. Теорія держави і права: навч. посіб. для підгот. фахівців з інформаційної безпеки / [О.О. Тихомиров, М.М. Мікуліна, Ю.А. Іванов та ін.]; за заг. ред. Л.М. Стрельбицької. - Київ: Кондор Видавництво, 2016. - 332 с. Кельман М.С. Загальна теорія держави і права: підручник / М.С. Кельман. - К.: Кондор-Видавництво, 2016. - 716 с 	Додаткові джерела	<p>Додаткова</p> <ol style="list-style-type: none"> Теорія держави і права: навч. посіб. для підготов. до держ. іспитів / О. В. Петришин, Д. В. Лук'янов, С. П. Погребняк, В. С. Смородинський, Г. О. Христова; за заг. ред. О. В. Петришина. 5-те вид., допов. і змін. Харків: Право, 2016. 198 с Яковенко М.О. Юридична техніка: Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни студентами спеціальності 081 «Право» [Електронний ресурс] / М.О.Яковенко. - Полтава: ВНЗ Укоопспілки «ПУЕТ», 2016. - 148 с. - Режим доступу: http://pravo.puet.edu.ua/files/lic2016/ut_03.pdf Риндюк В.І. Нормотворча діяльність : навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. [Електронний ресурс] / В. І. Риндюк. - К. : КНЕУ, 2009. - 162 с. - Режим доступу: http://ir.kneu.edu.ua:8080/Bitstream/2010/8461/1/cgiirbIs_64.pdf Бержерон Р. Правила нормопроєктування [Електронний ресурс] / Р. Бержерон. - Оттава : М-ство юстиції Канади, 1999. - 60 с. - Режим доступу: apitu.org.ua/system/files/bergeshn.doc Болдырев М. Юридическое конструирование: курс лекций [Электронный ресурс]. - Режим доступа : http://issuu.com/singa/docs/iurconst/1 Буроменський М. В. Звернення до Європейського суду з прав людини : практика Суду і особливості українського законодавства [Електронний ресурс]. - Режим доступу : http://www.khpg.org/mdex.php?id=1080677442
			<p>Web-ресурси</p> <ol style="list-style-type: none"> http://portal.rada.gov.ua - Офіційний веб-сайт Верховної Ради України http://www.kmu.gov.ua - Урядовий портал України http://pravoznavec.com.ua - Правознавець: Електронна бібліотека юридичної літератури http://yuristonline.com/uslugi/yuristam/knigi/ www.library.univ.kiev.ua - Наукова бібліотека ім. М. Максимовича http://www.nbu.gov.ua/ - Національна бібліотека України http://dspace.onua.edu.ua/ - Репозитарій Національного університету «Одеська юридична академія» https://dspace.nlu.edu.ua/ - Репозитарій Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого http://dspace.lvduvs.edu.ua/ - Репозитарій Львівського державного університету внутрішніх справ

СИСТЕМА ОЦІНКИ

Склад модулів		Сума балів	ECST	Оцінка	Рівень компетентності
Форми та методи контролю	Рейтингова оцінка, бали	90 - 100	A	відмінно	Високий Повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни. Власні пропозиції студента в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання, які він отримав при вивченні інших дисциплін, а також знання, набуті при самостійному поглибленому вивченні питань, що відносяться до дисципліни, яка вивчається.
Усне опитування на семінарських заняттях або тестування за темами	4*12=48	81 - 89	B	добре	Достатній Забезпечує студенту самостійне вирішення основних практичних задач в умовах, коли вихідні дані в них змінюються порівняно з прикладами, що розглянуті при вивченні дисципліни
Виконання завдань з самостійної роботи завдання	10*1=10	75 - 80	C		Достатній Конкретний рівень, за вивченням матеріалом робочої програми дисципліни. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають утруднення.
Реферати / презентації за темами курсу	5*2=10	65 - 74	D	задовільно	Середній Забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни
Модульна контрольна робота № 1,2	2*16=32	55 - 64	E		Середній Є мінімально допустимим у всіх складових навчальної програми з дисципліни
Підсумкова атестація	100	30 - 54	FX	незадовільно	Низький Не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни
		0 - 29	F		Незадовільний Студент не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ З ДИСЦИПЛІНИ ДЛЯ ДЕННОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Вид навчальних занять та контролю	Т1																			Вид контролю																	
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16	T17	T18	T19																		
Лекції	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	семестрового контролю																	
Практ. заняття	2	2	2	2	2	2	2	2	3	3	2	2	3	3	2	2	2	2	2	Залік																	
Сам. робота	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,2	4,1																		
Консультації							К			К					К																						
Поточний контроль	ВК	УО, Т		УО, Т		УО, Т																															
Модулі	←									→									←									→									
Контроль за модулем 1										КР																											
Контроль за модулем 2																			КР																		
Контроль самостійної роботи (інд.завдання)					ЗСР														ЗСР																		

Опитування з приводу оцінювання якості викладання дисципліни «Теорія держави та права»

